

Dosarul nr. 3ra-1291/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I.Chitoroagă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

Î N C H E I E R E

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Elena Cociug,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Elena Cociug împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,
împotriva deciziei din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Elena Cociug și s-a menținut hotărârea din 1 august 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 18 iunie 2019, Elena Cociug a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului
administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că, începînd 12 noiembrie 2011 beneficiază de
pensie pentru limita de vîrstă.

La 15 noiembrie 2017, în baza art. 33 alin. (1) lit. a) a Legii privind sistemul
public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, s-a adresat cu cerere către Casa
Teritoriale de Asigurări Sociale Ștefan Vodă cu privire la reexaminarea drepturilor la
pensie și recalcularea pensiei stabilite, deoarece la stabilirea pensiei nu s-a luat în
calcul perioada anilor 1990 – 1995 în care a lucrat la Societatea pe Acțiuni „Tutun-
CTC” în calitate de sortator la punctul de colectare Ștefan Vodă. Această informație
a fost eliberată cu întîrziere de către Societatea pe Acțiuni „Tutun-CTC”.

Prin răspunsul nr. 1-01/08 C9 din 13 decembrie 2017 a Casei Teritoriale de
Asigurări Sociale Ștefan Vodă, a fost informată că reexaminarea în cazul prezentării
certificatului de salariu realizat pînă la data de 1 ianuarie 1999 nu se efectuează,
deoarece conform noii formule în vigoare de la 1 aprilie 2017, în calcul se ia doar
venitul asigurat realizat după data de 1 ianuarie 1999, iar temei pentru recalcularea
pensiei nu este.

La 12 ianuarie 2018 a contestat răspunsul nr. 1-01/08 C9 din 13 decembrie 2017 emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ștefan Vodă, iar prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. c83/2018 din 15 februarie 2018, cererea a fost respinsă.

Drept temei de refuz s-a indicat că, în cazul în care, timp de ½ din stagiul realizat la data stabilirii pensiei, asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, conform anexei nr. 4 pct. 5 din Legea privind sistemul public de pensii, pensia se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură. Iar, începând cu 1 aprilie 2017, la stabilirea sau reexaminarea pensiei pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999, nu se mai prezintă certificatele cu privire la salariu, deoarece acesta nu se ia în calcul.

A considerat că, răspunsul oferit de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ștefan Vodă cât și răspunsul oferit de Casa Națională de Asigurări Sociale sunt ilegale și contravin prevederilor art. 33 alin. (1) lit. a) din Legea privind sistemul public de pensii, potrivit căruia reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie. Dovada apariției noilor circumstanțe referitoare la stagiul de cotizare au fost prezentate părții pârâte odată cu cererea din 15 noiembrie 2017.

Aceste răspunsuri contravin prevederilor art. 53 din Legea menționată, și anume, pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 și începând cu 1 ianuarie 1999. Pentru perioada până la 1 ianuarie 1999, pensia se determină pe baza coeficientului individual al pensionarului, care reprezintă raportul dintre suma salariului pentru 60 de luni consecutive din ultimii 15 ani de muncă până la 1 ianuarie 1999 și suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioadă.

A solicitat Elena Cociug declararea ilegală a răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ștefan Vodă nr. 1-01/08 C9 din 13 decembrie 2017 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. c-83/2018 din 15 februarie 2018 cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia stabilită de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ștefan Vodă la 12 noiembrie 2011.

Prin hotărârea din 1 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă integral, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Elena Cociug și s-a menținut hotărârea din 1 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În favoarea acestei concluzii instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul public de pensii, începând din anul 2017, la stabilirea pensiei nu se ia în calcul perioada de până la 1 ianuarie 1999. Din acest motiv cererea Elenei Cociug privind recalcularea pensiei stabilite la data de 12 noiembrie 2011 nu poate fi admisă, deoarece nu întrunește condițiile Legii privind sistemul public de pensii, în vigoare la data de la 1 ianuarie 2017.

Conform art. 33 alin. (1) lit. a) Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie.

La caz, instanțele au reținut că, temei de recalculare pot constitui circumstanțele noi apărute cu privire la stagiul de cotizare și venitul asigurat doar în cazul în care acestea au avut loc până la acordarea dreptului la pensie.

La data de 6 septembrie 2019, Elena Cociug a depus recurs împotriva deciziei din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 1 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanțele nu au indicat clar în baza cărei norme de drept au concluzionat despre netemeinicia acțiunii în contextul pretențiilor expuse.

Instanța de fond și cea de apel sunt obligate de a-și motiva concluziile pe baza normelor legale cu indicare lor, iar în lipsa lor, hotărârile emise sunt arbitrare.

A solicitat Elena Cociug admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 1 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel din 18 iunie 2019 a fost recepționată de către Elena Cociug la data de 7 august 2019 (f.d.85). Respectiv, recursul depus de Elena Cociug la data de 6 septembrie 2019, este în termen.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Elena Cociug, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă

în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Elena Cociug, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Elena Cogiuc, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Elena Cociug, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu